

Stockholm 2009-05-31

Jordbruksdepartementet
103 33 Stockholm

Ang utredningen ”Trygg med vad Du äter..” SOU 2009:8

Föreningen Foder och Spannmål (FS) har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerad utredning och får med anledning härav anföra följande

FS:s medlemsföretag utgörs av företag som tillverkar respektive handlar med foderprodukter, utsäde, spannmål, gödselmedel och andra insatsvaror till lantbruket och FS kommer i det följande i första hand lämna synpunkter på de avsnitt som är direkt förknippade med sådan verksamhet.

Övergripande kommentar

Utredaren har gjort en omfattande genomgång av alla de ansvarsområden som ifrågavarande myndigheter arbetar med. Ett antal problem har identifierats och ett antal förändringar föreslås. FS anser att ett flertal av förslagen är välgrundade, men det finns avsnitt där man saknar en djupare analys och några av förslagen saknar tillräckliga motiv. Dessa förslag riskerar att bli kontraproduktiva.

FS kommer i det följande kort kommentera några för foder- och spannmålsbranschen centrala delar av utredningen.

Ansvar för Livsmedelssäkerhet

Livsmedelskedjans nya definition har inneburit att många företag står under flera myndigheters tillsyn för samma verksamhet och utifrån i praktiken samma regelverk. Denna situation är olycklig ur flera synvinklar. FS ser problem med den nuvarande konstruktionen i former av onödig byråkrati och bristande rättsäkerhet. FS anser också att det finns flera exempel på att den rådande uppdelningen av ansvar medfört att frågor hamnat ”mellan stolarna”. Mot bakgrund av vissa frågors stora komplexitet kan även befaras problem med myndigheternas kompetensförsörjningen, särskilt i arbetet inom EU. Ytterligare ett problem med dagens uppdelning av ansvaret, är att det saknas ett helikopterperspektiv i frågor kring livsmedelssäkerhet. Följden av detta är att samhällets resurser och arbete i syfte att öka livsmedelssäkerheten inte används optimalt. FS anser att det finns flera exempel på att det silas en hel del mygg och sväljs en hel del kameler i myndigheternas samlade arbete med livsmedelssäkerhet. När sådana fall påtalats, har den ifrågavarande myndighetens svar blivit att man arbetar med sitt område och inte lägger sig i den andra myndighetens ansvarsområde.

FS förordar därför en ordning, i linje med utredarens förslag, att *en* myndighet ges det samlade ansvaret för livsmedelssäkerhetsfrågor i *hela* livsmedelskedjan.

Gränsdragningen mellan myndigheterna

Utredaren har enligt FS mening gått för långt ifråga om vilka områden som skall knytas till den myndighet som skall ansvara för livsmedelssäkerhet. Utsädesfrågorna är ett sådant område och enligt FS saknas det helt och hållet argument för att flytta detta område från SJV. Dessutom har utsädesfrågorna nyligen flyttats till SJV och att åter ändra i denna struktur skulle vara olyckligt, inte minst med tanke på den specialistkompetens och den erfarenhet som detta område kräver.

FS anser även att djurskyddsfrågorna inte är relevanta ifråga om livsmedelssäkerhet och detta område bör således ligga kvar under Jordbruksverkets ansvarsområde.

Riskvärdering

Utredaren föreslår att ett vetenskapligt råd för riskvärdering inrättas. FS avstyrker förslaget. Riskvärdering måste hänga samman med ansvar och tillsyn, vilket är roller för en myndighet. Sedan har myndigheter alltid möjlighet att vid behov inhämta råd och kunskap och sedan göra en samlad värdering, men ett organiserat och statligt inrättat vetenskapligt råd innebär ofrånkomligen en strukturellt felaktig förskjutning av ansvar och makt.

Forskning

FS anser att statligt finansierad forskning skall bedrivas på universitet och forskningsinstitut och inte på myndigheter. Vid behov av särskilda forskningsinsatser för en myndighets räkning kan detta ske genom samarbete med forskningsinstitutioner eller genom att lägga ut uppdrag. Att blanda myndighetsutövning och forskning inom samma myndighet är principiellt tveksamt och kan innebära målkonflikter som i sin tur kan gå ut över rättssäkerheten.

Avslutning

Sammantaget kan FS konstatera att utredaren på ett förtjänstfullt sätt belyser en relevant problematik och FS kan även dela utredarens uppfattning ifråga om flera av förslagen, likaväl som vi ifråga om andra delar avstyrker ett genomförande. Överlag är emellertid underlaget för så omfattande förändringar som här föreslås ganska tunt och det kan finnas skäl att överväga om inte en tilläggsutredning behövs innan beslut tas om den framtida myndighetsstrukturen inom jordbruks- och livsmedelsområdet.

Stockholm som ovan

Föreningen Foder och Spannmål

Håkan Söderlund/

Erik Hartman